

טפוח זני עגבניות מכלוא לשדה הפתוח

דבורה לפושנר, משה בר, רפי פרנקל-מינהל המחקר החקלאי-מכון וולקני - המכון לגד"ש.

תקציר

תכנית זו מטפלת במגוון נושאים רחב של טפוח עגבניות למאכל טרי לערבה (בה מגדלים כ - 2500 דונם), טפוח זנים לארצות חוץ לשם הקמת ענף ייצור זרעים ליצוא מהערבה, ופתוח סוגים חדשניים של זני עגבניות כגון זנים לתעשית פיגמנטים טבעיים, עגבניות דובדבן שרועות לקטיף ממוכן, עגבניות פרתנוקרפיות לשמוש פוטנציאלי בערבה ובמקומות אחרים ועוד.

בצוע הטפוח נעשה בקיץ באזור המרכז ובחורף בחבל אילות, וזאת כדי לזרז את עבודת הטפוח ולהתאים את חומר הטפוח לגדול בתנאי הערבה. מו"פ הערבה העמיד לרשות התכנית 4 1/2 דונם לשתילת ספטמבר ו 3 דונם לשתילת נובמבר. יתרת הוצאות המחקר בערבה כולל חכירת שטח של 10 דונם מקיבוץ יטבתה, נופלות על תקציבי חוץ שונים.

תכנית הנסויים ביטבתה 1990/1991

בשתילת ספטמבר 1990 נערכו בחינה ראשונית של מכלואים חדשים, תצפיות חוזרות (כולל שקילת היבול) על זנים שנבחרו בשנה הקודמת, הן זנים להדליה וגזום והן זנים לגדול שרוע. בשתילת נובמבר 1990 נבדקו הן צרופי מכלוא והן סלקציות בדורות מוקדמים ומתקדמים לחנטה ואיכות הפרי בתנאי טמפרטורה נמוכה.

85 מכלואים חדשים בגדול בהדלייה וגזום ו - 80 מכלואים בגדול שרוע נבדקו בפעם הראשונה בשתילת ספטמבר בתחנת הנסיונות.

נוסף על כך נערכו תצפיות של 80 צרופי מכלוא נוספים ועוד השוואות 20 מכלואים מיצור זרעים בעזרת עקרות זכרית מול יצור בסרוס ידני. בשתילת חודש נובמבר נכללה בחינת כ - 50 צרופי מכלוא חדשים ונבדקו לחנטה ואיכות פרי בטמפרטורה נמוכה כ - 70 קוי סלקציה. כן נכללו במסגרת זו חומר לעבודה ברמה המולקולרית של חנטה פרתנוקרפית.

הנושאים שטופלו בחלקת הסלקציות שבקבוץ יטבתה היו:

<u>מספר סלקציות</u>	<u>מספר צרופי מכלוא</u>	
71	28	1. זני דובדבן שרועים
75	5	2. זני דובדבן בהדליה
200	100	3. זנים שרועים
150	43	4. זנים לפיגמנטים
85	60	5. חנטה פרתנוקרפית
200	50	6. זני תעשיה עתירי מוצקים
108	60	7. יצירת אבקה בטמפרטורה סובאופטימלית

המידע וקדום דורות הסלקציה משמשים להמשיך הטפוח וכן נבחרו מספר צרופי מכלוא מצטיינים לנסוי שדה רחבים יותר.